

Reviure el passat des de la literatura

El passat dijous 27 de febrer va tenir lloc una nova sessió del Club de lectura, una nova oportunitat de compartir l'experiència literària entre alumnes i professors que, en aquesta ocasió, va comptar amb la presència d'una figura tan rellevant com és en Josep Maria Fonolleras, novel·lista, assagista i articulista de referència; l'autor gironí es va desplaçar fins al centre per compartir amb l'alumnat les reflexions, sensacions i preguntes que va generar la lectura de *La sala d'estar és un camp de futbol*, un dels seus darrers llibres.

El fet de trobar-se en un centre educatiu va servir a l'autor per fer, inicialment, una comparació sobre com ha canviat el sistema educatiu des que ell, nascut l'any 1959, era nen; l'afirmació era absolutament pertinent perquè el llibre objecte de lectura i comentari és, precisament, un exercici literari que intenta poar en els records i articular un relat sobre els anys d'infantesa. Recordar els càstigs corporals com una experiència gairebé quotidiana a l'escola dels Maristes a la qual havia assistit durant anys suposava, per als alumnes presents, una revelació absolutament sorprenent i desconcertant

En aquest llibre, Fonolleras parla del passat, de la seva particular *recherche du temps perdu*, però també de la percepció del pas del temps, de com abans, en època d'infantesa, les hores passaven molt lentament, i més, com va explicar, si no es vivia en una societat com la nostra, devorada per l'ànsia de la immediatesa a través de l'ús massiu de les noves tecnologies, de les xarxes socials i dels mòbils, que semblen condicionar de forma permanent el nostre dia a dia.

Els alumnes van comentar que el llibre els havia semblat molt interessant, no només per l'estil curós i depurat que permetia als lectors entrar sense dificultats en el relat, sinó perquè les experiències descrites, tot i que diferents en cada època, connectaven amb el que ells havien viscut; tots, de nens, ens hem barallat, no hem entès els pares o hem jugat quan no tocava i per aquesta raó s'establia la connexió immediata amb *La sala d'estar és un camp de futbol*.

Preguntat l'autor sobre quin seria el gènere al que caldria adscriure el llibre – memòria, autobiografia, novel·la basada en fets reals...–, Fonolleras va explicar l'anècdota de com, en una ocasió, una lectora sud-americana li va comentar que pensava que era una obra absolutament de ficció perquè, molts dels referents del llibre són tan propis de l'època i de la Girona i la Barcelona que va viure el protagonista–autor que esdevenien irreconeixibles; per tant, el llibre, i això ho han demostrat els lectors, es pot llegir i considerar tant una novel·la com un evocació autobiogràfica. De fet, sigui una cosa o una altra, el que importa de veritat és la capacitat que té de connectar amb els lectors.

En el llibre prenen molta volada, com no podia ser d'una altra manera, els personatges familiars, especialment el pare, però l'autor va explicar que, malgrat que era difícil, havia volgut defugir de la nostàlgia com a element recurrent; encara que la majoria dels adults que van acompanyar la seva infantesa ja no hi són, no volia quedar bloquejat per l'emoció sinó oferir un retrat viu, dinàmic, intens i vibrant d'uns anys inoblidables, com ho són sempre els de la infantesa.

Deia Rainer Maria Rilke, el poeta, que la veritable pàtria de tots els individus és la infància. Josep Maria Fonalleras, a través del seu llibre i de la seva amable, cordial i càlida conversa, ens va permetre visitar el seu petit país.